

a javaslat követelményeit; ezek a mai iskolai rendben nem is teljesíthetők, a család jogaiba mélyen beleavatkoznak s alkalmasak a tanulónak a családi körből való nagymérvű elvonására még akkor is, ha a családi viszonyok egészségesek.

Földrajzi Közlemények (6. sz.). *Horváth K.* bőven ismerteti Norrenberg kötetéből (Die deutsche höh. Schule nach dem Kriege) Lampe cikkét a földrajztanítás várható és kívánatos alakulásáról. Bizonyos földrajzi gondolkodást kell nevelni; ez a tárgy ne csak adatokat közöljön, hanem az állam minden polgárában fejlessze a haza és a többi országok helyzetének okos és alapos megítélésére való képességet. E céllal ki kell bővíteni az iskolai tanítás mai anyagát, ki kell használni a földrajz nevelő értékét; evégre több órát s mindenik osztályban helyet kell neki juttatni.

Orsz. Középpisk. Tanáregy. Közlöny (L. évf., 1—2. sz.). *Kemény F.* a német «Einheitsschule» kérdésével kapcsolatban (l. M. P. 1916: 420. s. köv. l.) 10 pontban fejezi ki véleményét az országgyűléselőtt levő középiskolai reformjavaslatról. Az 1. pont szerint ha a nemzetiségi nyelvek szabadon választható tárgyak lesznek, ezzel a gimnázium nyelvi egyoldalsága még fokozódik, még jobban eltávolodik a reálisiskolától, fokozódik a szellemi túlterhelés és csökken a gimn. nemzeti és klasszikus jellege. A 2. pont azt mondja, hogy még így sem oldjuk meg az új alakulás követelte nyelvek iskolai tanítását, mert nincs szó a balkáni nyelvekről (bolgár, török, újjörög). Az 5. ellenvetés arra vonatkozik, hogy a jogosítás kiszélesítése még nem jelenti «az áhítozott egységes jogosítást». A többi pont inkább gyakorlati szempontból emel kifogást a tervezet ellen.

Polgáriskolai Közlöny (11—12., 13—14. sz.). *Mezey Lajos* a polgáriskola ügyét érintő újabb mozzanatokot, főként Berzevicsy Albertnek a P. Lloyd júl. 9. számában olvasható felszólalását ismertetve, megállapítja, hogy az Orsz. Polg. Isk. Egyesület «minden lehetőt megtett, ami módjában volt, hogy a reform a p. i.-t köznevelési rendszerünkbe szervelesen beleillesztve, eredeti rendeltetésének teljesítésére, a közgazdasági irányú műveltség széleskörű terjesztésére képesítse». *Nagy Lajos* az orosházi mezőgazdasági irányú p. i.-ről szóló emlékiratában ez intézmény fejlődésének a feltételeit fejtegeti. *Fogl J.* iskolai belső kérdésekről szól (szülői értekezletek, a tanulók bukása); *Kováts A.* összefoglalóan ismerteti a cselekedve tanulás jelszavával folyó mozgalmakat; *Rónai S.* az osztályozásról, *Horváth K.* a természettud., másik cikk a rajzoktatásról közöl egyes gondolatokat.

Uránia (9., 10. sz.). Pædagogiai törekvések Magyarországon 1849—867-ig c. *Szelényi Ödön* két cikkben ismerteti a jelzett korszak nevelési irodalmát. Az első cikkben Széchenyi *Önismeret*-ének megemlítése után Deresényi neveléstanát, Ney Ferenc tanulmányát (A népnevelés hatása Magyarhon népeinek erkölcsiségére), Geringer helytartó rendeletét ismerteti bővebben, azután néhány iskolaszervezeti munkálatot, tantervet s nevelési kérdésekkel foglalkozó vállalatot mutat be. A második közlemény két népnevelési és néhány középiskolai tervezetet ismertet röviden.